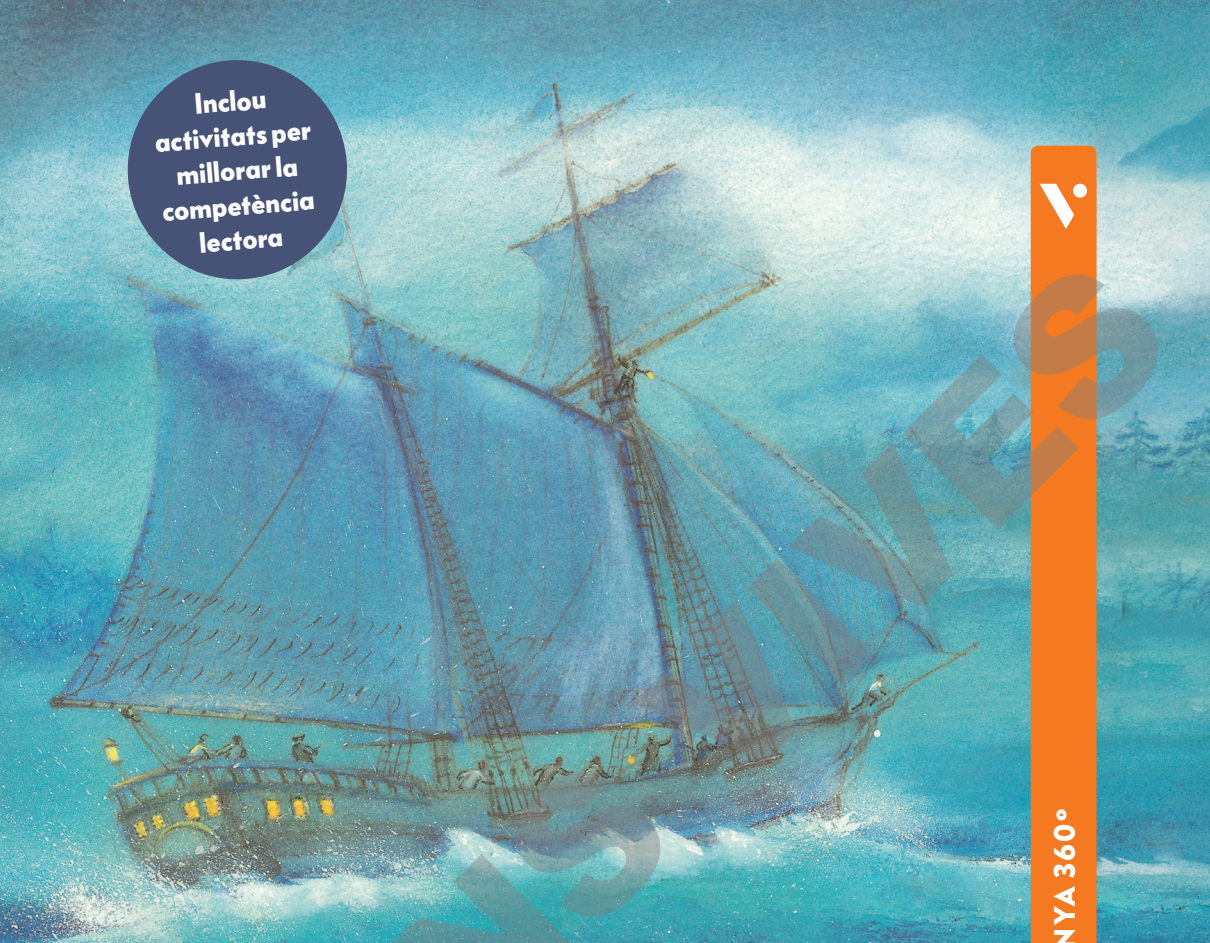

Inclou
activitats per
millorar la
competència
lectora

CUCANYA 360°

L'illa del tresor

ROBERT L. STEVENSON

VICENS VIVES

VICENS VIVES - EXEMPLAR DE MOSTRA- PROHIBIDA LA SEVA COMERCIALIZACIÓ

L'illa del tresor

ROBERT L. STEVENSON

Adaptació **EDUARDO ALONSO**

Il·lustracions **MICHAEL FOREMAN**

Traducció **RAMON MASNOU**

Notes **PACO ANTON**

Primera edició, 2024

DL B 8.396-2024
ISBN: 978-84-1193-515-9
Núm. d'Ordre V.V.: AX15

© EDUARDO ALONSO
Sobre l'adaptació.

© MICHAEL FOREMAN
Sobre les il·lustracions.

© RAMON MASNOU
Sobre la traducció.

© PACO ANTON
Sobre les notes.

© EDITORIAL VICENS VIVES, S.A.

Sobre aquesta edició segons l'art. 8 del Reial Decret Legislatiu 1/1996.

Obra protegida pel RDL 1/1996, de 12 d'abril pel qual s'aprova el Text Refós de la Llei de Propietat Intel·lectual i per la normativa vigent que ho modifica. Prohibida la reproducció total o parcial per qualsevol mitjà, inclosos els sistemes electrònics d'emmagatzematge, per reproducció, així com el tractament informàtic. Reservat a favor de l'Editor el dret de préstec públic, lloguer o qualsevol altra forma de cessió d'ús d'aquest exemplar.

IMPRES A ESPANYA. PRINTED IN SPAIN.

 Vicencs Vives

VICENS VIVES - EXEMPLAR DE MOSTRA- PROHIBIDA LA SEVA COMERCIALIZACIÓ

Índex

Un llop de mar a l' <i>Almirall Benbow</i>	9
La taca negra	19
Els papers del cofre	26
La <i>Hispaniola</i>	41
El barril de pomes	51
El desembarcament	64
L'home abandonat i l'estacada	78
Bandera blanca	94
Com vaig aconseguir arriar la bandera negra	104
La taca negra de nou	120
El senyal del capità Flint	131
La cova del tresor	139
El retorn a casa	148
<hr/>	
Activitats	155
Apèndix	193

L'illa del tresor

ROBERT L. STEVENSON

VICENS VIVES

Un llop de mar a l'Almirall Benbow

Recordo com si fos ahir aquell matí hivernal de 1770 en què vaig veure un home que s'acostava a l'hostal dels meus pares, al costat d'una caleta.¹ Caminava amb dificultats recolzat en un bastó, i el seguia un home del poble que empenyia un carretó carregat amb un bagul de mariner. Era un homenet alt, fort, de cara bronzejada. Duia un sabre que oscil·lava sota el faldó d'una casaca² blava plena de taques i es cobria el cap amb un tricorni³ negre.

En arribar a l'edifici, es va aturar i es va girar per mirar el camí i la caleta. Amb el mar en calma, les ones es desfeien manses a la platja de còdols,⁴ però els dies de tempesta jo sentia des de la meua habitació el brogit de l'onatge que trencava contra les roques.

Em vaig fixar en les seves mans enormes i amb les ungles negres, la cueta de mariner⁵ que li queia sobre les espatlles i la cicatriu profunda i morada que li creuava la galta esquerra, conseqüència, vaig pensar, d'una ganivetada. La porta era oberta, però l'home la va colpejar dues vegades amb el bastó mentre entonava amb veu trencada una vella cançó marinera:

1 caleta: badia petita.

2 casaca: espècie de jaqueta antiga amb llargs *faldons* ('parts d'una peça de vestir que pengen sense cenyir-se al cos').

3 tricorni: barret amb base triangular i ala ampla, que es doblega cap amunt formant tres puntes.

4 còdol: fragment de roca dur, allisat i arrodonit per l'acció de l'aigua.

5 Al segle XVIII, època en què transcorre la novel·la, molts mariners solien portar els cabells recollits en una cueta.

Quinze homes al cofre del mort.
 Ah, ho, ho!, i una ampolla de rom!
 El rom i el diable acabaren amb la resta.
 Ah, ho, ho!, i una ampolla de rom!

A l'instant va aparèixer el meu pare, que en aquells dies ja estava malalt de mort.

—Hi ve molta gent, aquí? —va preguntar el viatger, assenyalant el nom de l'hostal escrit sobre un tauler que penjava damunt la porta.

—Poca, per desgràcia.

—Així doncs, aquest llop de mar hi amarrarà.⁶ Em conformo amb un catre,⁷ ous fregits amb cansalada i rom. I aquell promontori⁸ d'allà a dalt, per veure com els vaixells es fan a la mar.

—Benvingut a l'hostal *Almirall Benbow*,⁹ senyor.

—Perfecte, capità. Aquí té! —va dir, i va llançar amb posat altiu¹⁰ tres o quatre monedes d'or que el meu pare va recollir de terra—. Avisi'm quan me les hagi menjat.

El nou hoste va girar-se per contemplar millor la caleta. «Quinze homes al cofre del mort...», va taral·lejar de nou, i jo vaig sentir una esgarripança en relacionar aquell «cofre del mort» amb el bagul del carretó.

6 **llop de mar**: 'mariner vell i experimentat'. Els mariners i pirates d'aquesta novel·la utilitzen sovint un llenguatge ple d'expressions marineres. **Amarrar** o **atracar** és 'acostar una embarcació a la costa o assegurar-la al port', però en aquest context significa: 'Aquí em quedo'.

7 **catre**: llit molt senzill i sovint plegable.

8 **promontori**: punta rocosa que avança dins el mar.

9 L'hostal rep el seu nom de John Benbow (1653-1702), cèlebre almirall anglès que va morir heroicament després d'enfrontar-se a una flota francesa.

10 És a dir, 'amb gest (posat) orgullós i superb (altiu)'.

—Eh, jove —va dir a l'home que l'acompanyava—, porta el cofre fins a la meva habitació.

El cofre era de fusta i tenia les cantoneres gastades per l'ús. A la tapa hi tenia marcades a foc les lletres «BB».

El nou hoste va ocupar una habitació del pis superior amb una finestra des de la qual es veia el camí. Va baixar de seguida, va acomiadar l'home del carretó, es va acostar al taulell i va demanar al meu pare un got de rom.

—Escolta, noi, com te dius? —em va preguntar.

—Jim, senyor, Jim Hawkins.

—Escolta'm bé, Jim: vols guanyar un penic¹¹ de plata a la setmana?

—M'agradaria molt, capità.

—Doncs per aconseguir-lo només has d'estar a l'aguait i avisar-me si veus un mariner amb una sola cama.

Vaig acceptar l'encàrrec encantat. L'*Almirall Benbow* era a prop del poble, en una parada del camí a Bristol¹² anant per la costa, però com que no tenia quadra per a les cavalleries, pocs viatgers s'hi aturaven a passar-hi la nit. A la planta baixa hi havia la taverna, amb taulell, dos prestatges d'ampolles, tres taules amb cadires i la llar de foc, on els dies freds cremava una bona foguera. La porta del fons donava a la cuina. Una vella escala d'esglaons gemegaires s'enfilava al pis superior, on hi havia les habitacions: la meua, la dels pares i les dels hostes. Encara recordo el soroll dels passos insegurs del capità quan pujava a ficar-se al llit mig borratxo.

Aviat em vaig acostumar a la seva vida rutinària. Al matí la mare li servia l'esmorzar a la taula més apartada; després ell sortia

11 **penic**: moneda anglesa d'escàs valor.

12 **Bristol** és una ciutat costanera del sud-oest d'Anglaterra.

amb una ullera de llarga vista¹³ de llautó a la mà i caminava fins a la caleta o la punta del promontori, des d'on atalaiava¹⁴ el mar, i tornava a l'hostal a l'hora de dinar. Si em veia, em feia sempre la mateixa pregunta:

—Jim, grumet,¹⁵ has vist el mariner d'una sola cama?

Abans d'entrar a la casa sempre movia una mica les cortines de la porta per donar un darrer cop d'ull a fora i, si hi havia algun foraster, s'asseia en un racó i quedava callat com un mort. Era in-

13 **ullera de llarga vista:** instrument òptic usat per observar objectes llunyans.

14 **atalaiar:** mirar amb atenció des d'un lloc alt.

15 **grumet:** noi que ajuda la tripulació d'un vaixell en diverses tasques.

dubtable que s'havia refugiat a l'hostal fugint d'algú. Però de qui? Per què? Què guardava dins el bagul que tenia tancat amb un cadenat? Era un bucaner¹⁶ ja retirat? Tant per la roba com per la manera de parlar, semblava un simple mariner, però aparentava l'aplom¹⁷ d'un pilot o d'un patró acostumat a castigar els tripulants desobedients.

Les nits tempestuoses, quan el vendaval del nord colpejava els porticons¹⁸ i el mar rugia furiós, el misteriós «mariner d'una sola cama» se m'apareixia en somni amb la cama amputada pel genoll o bé pel maluc, i sempre em perseguia per la platja, cridant amb veu esgarrifosa.

El capità era un home reservat i poc xerraire que es passava una bona part del dia al costat del foc, bevent rom sense pressa, assaborint cada xarrup, com un bevedor empedreït. Ara bé, a vegades bevia més del compte, i aleshores cantava cançons blasfemes¹⁹ i sovint perdia els estreps.²⁰

—Hostalera! —cridava llavors a la meva mare—. Una ronda de rom per a tots. Convida aquest vell llop de mar.

I tot seguit colpejava la taula amb el puny, obligant així tots els clients a escoltar les seves històries o a cantar una cançó marinera amb ell. Mai no hi faltava l'enganxosa tornada «ah, ho, ho, i una ampolla de rom». Els habituals de la taverna eren pagesos, traginers,²¹ gent del poble. Desconfiaven del capità, alguns fins li tenien por, però tots quedaven fascinats quan li sentien explicar his-

16 **bucaner:** pirata.

17 **aplom:** seguretat, serenitat.

18 **porticó:** batent de fusta que es posa a la part exterior de les finestres.

19 **blasfem:** ofensiu contra Déu o les coses sagrades.

20 **perdre els estreps:** posar-se molt nerviós i ser incapaç de controlar-se.

21 **traginer:** persona que es dedica al transport amb bèsties de càrrega.

tòries de pirates, de galernes,²² d'un naufragi a les illes Tortugues²³ o de l'abordatge d'un galió²⁴ espanyol amb el ganivet entre les dents.

—Jo he vist penjar un mariner del pal major —deia— i tres homes iniciant «el passeig per la taula», l'un rere l'altre.

En aquest 'passeig', l'home que havia estat sentenciat avançava emmanillat per un tauló col·locat de través sobre la borda del vaixell fins que perdia l'equilibri, queia al mar i s'ofegava.

Per les coses que explicava, el capità devia haver passat molt temps envoltat per la gent més malvada que havia navegat pels oceans.

Durant les setmanes següents a l'arribada del capità, el meu pare va empitjorar i ja pràcticament no sortia del llit. Entre la meua pobra mare i jo tiràvem endavant el negoci. Cada tres o quatre dies venia el doctor Livesey, visitava el malalt i després es prenia una cervesa i alguna cosa per picar que li servia la mare. Era un cavaller polit, de maneres refinades, que es cobria el cap amb una peruca blanca empolsimada.²⁵ Un dia, un dijous molt fred de començaments de gener, em va dir en baixar del pis de dalt:

—El teu pare, Jim, està malalt, molt malalt...

Abans d'anar-se'n, es va aturar a parlar amb el vell Taylor, el jardiner. De sobte el capità, que s'escalfava les mans al costat del foc, va reprendre la seva cançó: «Quinze homes al cofre del mort. Ah, ho, ho...». I després es va aixecar, va fer un renec i va cridar furios:

—Tothom en silenci!

22 **galerna**: vent molt fort, acompanyat sovint de pluja.

23 Les **illes Tortugues** són un arxipèlag situat al sud de Florida (EUA).

24 **galió**: antic vaixell de guerra o dedicat al transport de mercaderies amb tres o quatre mastelers.

25 Al segle XVIII es van posar de moda les perruques. S'hi acostumava a posar pólvores blanques d'arròs per dotar-les d'una estètica envellida.

Els clients van emmudir. Tots menys el doctor, que continuava parlant amb el vell Taylor.

—He dit silenci! Muts i a la gàbia! —va baladrejar el capità, i tentinejant,²⁶ perquè havia begut molt, va fer dues passes cap al doctor, va treure una navalla d'una butxaca, la va obrir i la va enlairar com si volgués clavar-li una ganivetada mortal.

—O guarda aquesta navalla —li va ordenar el doctor, sense perdre la calma— o faré que el pengin. Sàpiga que, a banda de metge, soc jutge.

El capità va grunyir, va abaixar el braç, va guardar la navalla i, com un gos apallissat, va tornar al costat de la llar de foc. Recordo molt bé el contrast entre aquells dos homes. El doctor era discret, vestia amb elegància, parlava de manera clara i amable i era un defensor de la llei; el capità, en canvi, era bast, brut i no estava gairebé mai serè. Aquell dijous, abans d'anar-se'n, el doctor, amb el maletí a la mà, es va acostar al capità i li va dir:

—Si continua bevent així, el món ben aviat quedarà lliure d'un miserable facinerós.

I després va demanar que li portessin el cavall i se'n va anar. S'ha de dir que el capità no va obrir més la boca en tota la nit.

Dues setmanes més tard, un succés inesperat ens va ajudar a desempallegar-nos del nostre terrible hoste. Tot i que era un matí de gener més fred del normal, el capità es va llevar molt d'hora i va sortir a fer el seu passeig habitual, amb el bastó, la ullera de llarga vista i el sabre sota el faldó d'aquella tronada²⁷ casaca blava tan característica. Caminava renegant, i el seu alè pestilent deixava un rastre inconfusible.

26 **tentinejar**: caminar fent passes vacil·lants.

27 **tronada**: molt gastada, vella.

Activitats

Un llop de mar a l'Almirall Benbow

1. El protagonista d'aquesta novella d'aventures trepidant és en Jim Hawkins, fill dels amos del petit hostel on comença a teixir-se el fil de la història. Un matí d'hivern, un viatger singular es presenta a l'Almirall Benbow. Quin aspecte té el visitant i com vol que l'anomenin? Indica si les afirmacions següents són vertaderes (V) o falses (F):

El viatger...

- té un aspecte que atrau immediatament l'atenció d'en Jim.
- arriba acompanyat d'un home de poble que carrega un bagul de mariner.
- s'allotja a l'hostal juntament amb el seu servent.
- té la cara bronzejada i una gran cicatriu li creua la galta.
- es cobreix el cap amb un tricorni negre.
- va vestit amb una casaca blava i destaca per la seva pulcritud.
- es fa dir «capità» per la gent de l'hostal.

2. Explica per què creus que el visitant atrau immediatament l'atenció d'en Jim:

.....

.....

.....

.....

.....

3. L'hoste misteriós fa un tracte amb en Jim i li ofereix un penic de plata a la setmana si col·labora amb ell. Què li demana que faci? Assenyala la resposta correcta:

- Vol que l'avisí si veu un mariner amb una sola cama.
- Vol que l'avisí si un home cec demana per ell.
- Vol que l'avisí si el superintendent Dance s'acosta a l'hostal.

4. Durant la seva estada a l'*Almirall Benbow*, el capità es mostra previngut i distant. Quins hàbits té i què acostuma a fer durant el dia? Posa en ordre les accions que fa quotidianament, indicant-les amb un número (1 per a allò que fa en primer lloc, 6 per a allò que fa en darrer lloc).

- Surt a atalaiar el mar amb una ullera de llarga vista.
- De vegades, beu més del compte i obliga els hostes a cantar o a escoltar les seves històries.
- Pregunta a en Jim si ha vist el mariner d'una sola cama.
- Esmorza en una taula apartada.
- A l'hora dinar, torna a l'hostal.
- Passa hores vora el foc, bevent rom sense presses.

5. Com es comporten amb el capità els pagesos i traginers que s'allotgen a l'hostal? Marca amb una creu les respostes correctes:

- L'esquiven.
- Li tenen pànic.
- L'admiren.
- Escolten fascinats les històries que conta.

6. En Jim percep que el capità és un home temible. Quins malsons l'inquieten durant la nit? Completa el text amb les paraules que hi falten: maluc, mar, cama, tempestuoses, esgarrifosa, platja.

«Les nits ....., quan el vendaval del nord colpejava els porticons i el ..... rugia furiós, el misteriós "mariner d'una sola ....." se li apareixia en somnis amb la cama amputada pel genoll o bé pel .....,

i sempre el perseguia per la ....., cridant amb veu .....

7. El doctor Livesey visita el pare moribund d'en Jim a l'hostal, on protagonitza una petita disputa amb en Billy Bones. Com contrasten l'aspecte i la personalitat d'ambdós personatges? Anota a la taula els trets de caràcter que els distingeixen:

Doctor Livesey	Billy Bones
.....	.....
.....	.....
.....	.....

8. Al final del capítol, arriba a l'hostal un visitant inquietant i amenaçador a qui Billy Bones identifica de seguida. Qui és? Indica el seu nom, encerclant-lo.

John Hawkins – Gos Negre – John Silver – Pew

Quin tret físic el distingeix?

- Duu un pegat a l'ull.
- Li falten dos dits de la mà esquerra.
- Té la cama esquerra amputada.
- Porta una arracada d'or a cada orella.

9. Quin desenllaç té la trobada entre en Billy Bones i el seu perseguidor? Assenyala l'opció correcta:

- S'embriaguen junts i canten cançons marineres.
- Discuteixen acaloradament i se separen sense acomiadar-se.
- Entaulen una lluita ferotge amb els sabres.